

TAKASBANK PARA PİYASASI PROSEDÜRÜ

İÇİNDEKİLER

BİRİNCİ BÖLÜM	5
Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar	5
MADDE 1- Amaç	5
MADDE 2- Kapsam.....	5
MADDE 3- Dayanak.....	5
MADDE 4- Tanımlar ve kısaltmalar	5
İKİNCİ BÖLÜM	7
Üyeliğe İlişkin Esaslar	7
MADDE 5- Üyelik.....	7
MADDE 6- Üyelik şartları	7
MADDE 7- Üye işlem faaliyetlerinin kısıtlanması.....	7
MADDE 8- Üyeliğin sona ermesi.....	8
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM	9
TPP'nin Çalışma Esasları	9
MADDE 9- Takasbank'ın konumu ve tarafların yükümlülükleri	9
MADDE 10- Üye temsilcilerine ilişkin esaslar	10
MADDE 11- Limitler ve işlem sınırları	10
MADDE 12- Seans saatleri	11
MADDE 13- Vade	11
MADDE 14- Yatırım fonları, yatırım ortaklıkları ve emeklilik yatırım fonlarına ait nakdin TPP'de değerlendirilmesi.....	11
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	12
Emirler ve Eşleşme	12
MADDE 15- Emrin unsurları.....	12
MADDE 16- Blokeli satış emri.....	12

MADDE 17- Emirlerin iletilmesi	12
MADDE 18- Emir türleri	13
MADDE 19- Emirlerin değiştirilmesi	13
MADDE 20- Emirlerin iptal edilmesi	14
MADDE 21- Emirlerin eşleşmesi	14
MADDE 22- Emirlerin yayınlanması	14
MADDE 23- İşlemlerin bildirimi ve izlenmesi	16
MADDE 24- İşlemlerin iptali ve düzeltilmesi	16
BEŞİNCİ BÖLÜM	17
Teminatlara İlişkin Esaslar	17
MADDE 25- Teminatlara ilişkin genel hükümler	17
MADDE 26- Teminat olarak kabul edilebilecek varlıklar	17
MADDE 27- Teminat yatırma, çekme ve değiştirme	18
MADDE 28- Teminat değerlendirme katsayıları	20
MADDE 29- Teminat değerlemesi	20
MADDE 30- Teminat oranları	21
MADDE 31- Teminat tamamlama çağrısı	22
MADDE 32- Teminatlardan doğan haklar	22
ALTINCI BÖLÜM	23
Takas ve Ödemeler	23
MADDE 33- Takas	23
MADDE 34- Mahsup	23
MADDE 35- Borç ödeme	23
MADDE 36- Takasbank komisyonu	23
YEDİNCİ BÖLÜM	25
Muacceliyet ve Temerrüt Hükümleri	25

MADDE 37- Borçların muacceliyeti ve temerrüt	25
MADDE 38- Temerrüt faizi	25
MADDE 39- Tahakkuk, bildirim ve tahsilat	26
MADDE 40- Temerrüt yönetim süreci	26
MADDE 41- Temerrüde itiraz	27
SEKİZİNCİ BÖLÜM	28
Çeşitli ve Son Hükümler	28
MADDE 42- Muafiyet	28
MADDE 43- Olağanüstü durumlarda alınacak tedbirler	28
GEÇİCİ MADDE 1- Sözleşmelerin imzalanması	28
MADDE 44- Yürürlük	28
MADDE 45- Yürütme	28

TAKASBANK PARA PİYASASI PROSEDÜRÜ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

MADDE 1-Amaç

- (1) Bu Prosedür'ün amacı, İstanbul Takas ve Saklama Bankası A.Ş. nezdinde faaliyet gösteren Takasbank Para Piyasası'nın işleyiş ve uygulamalarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

MADDE 2-Kapsam

- (1) Takasbank Para Piyasası işlemleri bu Prosedür kapsamındadır. Bu Prosedür'de düzenlenmeyen hususlarda, Takasbank Para Piyasası Yönergesi hükümleri uygulanır.

MADDE 3-Dayanak

- (1) Bu Prosedür, 16/08/2018 tarih ve 353 sayılı Yönetim Kurulunda onaylanan Takasbank Para Piyasası Yönergesi'ne dayanılarak hazırlanmıştır.

MADDE 4-Tanımlar ve kısaltmalar

- (1) Bu Prosedür'de geçen;

- a) **Borsa:** Borsa İstanbul Anonim Şirketi'ni,
- b) **BSMV:** Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisi'ni,
- c) **Genel Müdür:** Takasbank Genel Müdürü'nü,
- ç) **Gün Başı Bilgileri Raporu:** Güncel tarih itibarıyla TPP'de işlem yapmaya yetkili üyelerin; TPP üst, alış ve satış limitini, teminat bilgilerini, dönem itibarıyla temerrüt durumunu yansıtan bilgilerini, kritik vadeli teminatlarını, borç/alacak durumları ile net borç veya alacağına ait bilgilerini içeren raporu,
- d) **Kanun:** 6362 Sayılı Sermaye Piyasası Kanunu'nu,
- e) **MKK:** Merkezi Kayıt Kuruluşu A.Ş.
- f) **Müşteri:** TPP'de işlem yapan üyelerin gerçek ve tüzel kişi müşterilerini,
- g) **Prosedür:** Yönerge esas alınarak hazırlanan; TPP'nin işleyiş ve uygulamalarına ilişkin usul ve esasları içeren ve Genel Müdür tarafından onaylanan iş bu "Takasbank Para Piyasası Prosedürü"nü,
- ğ) **Serbest hesap:** Üyelerin Takasbank nezdindeki 11-1 serbest cari hesaplarını,
- h) **Takasbank:** İstanbul Takas ve Saklama Bankası Anonim Şirketi'ni,
- ı) **Takasbank Para Piyasası (TPP):** Fon fazlası ve/veya fon ihtiyacı olan üyelerin talep ve tekliflerinin karşılaşmasını sağlayan, Takasbank tarafından kurulan ve işletilen piyasayı,
- i) **TCMB:** Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nı,
- j) **Temsilci:** Üyelerin TPP'de işlem yapmak üzere yetkilendirdikleri kişileri,
- k) **Üye:** TPP'de işlem yapmak üzere Takasbank tarafından yetkilendirilen; Kanun'da tanımlanan yatırım kuruluşları, 21 Kasım 2012 tarih ve 6361 sayılı Finansal Kiralama,

Factoring ve Finansman Şirketleri Kanunu'nda tanımlanan finansal kuruluşlar, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu kapsamında faaliyet gösteren varlık yönetim şirketleri, mali piyasalarda faaliyette bulunan ve 3 Haziran 2007 tarih ve 5684 sayılı Sigortacılık Kanunu ile 28 Mart 2001 tarih ve 4632 sayılı Bireysel Emeklilik Tasarruf ve Yatırım Sistemi Kanunu'na tabi olup mevzuatı uyarınca TPP'de işlem yapabilecek kuruluşlar, Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği kapsamında tanımlanan kurumlar ile kendi özel kanunu olan ve belirlenmiş katkı esasına göre çalışan emekli yardım sandıklarını,

l) **Yönerge:** 16/08/2018 tarih, 353 no.lu Yönetim Kurulunda onaylanarak 16/08/2018 tarihinde yürürlüğe giren Takasbank Para Piyasası Yönergesi'ni,

m) **Yönetim Kurulu:** Takasbank Yönetim Kurulu'nu,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Üyeliğe İlişkin Esaslar

MADDE 5-Üyelik

(1) Takasbank tarafından yetkilendirilmeleri koşuluyla bu Prosedür'ün 6'ncı maddesinde belirlenen şartları sağlayan kuruluşlar, TPP üyesi olabilirler. TCMB TPP'nin doğal üyesidir.

MADDE 6-Üyelik şartları

(1) Üye olabilmek için aşağıdaki şartların sağlanmış olması gerekir:

- a) Kanun'da tanımlanan yatırım kuruluşlarından, 21 Kasım 2012 tarih ve 6361 sayılı Kanun'da tanımlanan finansal kuruluşlardan, 5411 sayılı Bankacılık Kanunu kapsamında faaliyet gösteren varlık yönetim şirketleri, mali piyasalarda faaliyette bulunup 3 Haziran 2007 tarih ve 5684 sayılı Kanun ile 28 Mart 2001 tarih ve 4632 sayılı Kanun'a tabi kuruluşlardan, Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği kapsamında tanımlanan kurumlardan veya kendi özel kanunu olan ve belirlenmiş katkı esasına göre çalışan emekli yardım sandıklarından olması ve mevzuatlarında TPP'de işlem yapmalarını engelleyici bir husus bulunmaması,
- b) İçeriği Takasbank tarafından belirlenen Takasbank Para Piyasası Sözleşmesi'nin imzalanarak ibraz edilmiş olması,
- c) Takasbank tarafından talep edilecek bilgi ve belgelerin sunulmuş olması,
- ç) Üyenin özkaynaklarının tabi olduğu mevzuatla belirlenenden az olmaması.

MADDE 7-Üye işlem faaliyetlerinin kısıtlanması

(1) Üyelerin TPP faaliyetleri, aşağıdaki durumlarda Takasbank tarafından kısıtlanabilir.

- a) Üyenin, merkezi karşı taraf veya takas hizmeti verilen sermaye piyasası aracında veya piyasalarda faaliyetlerinin kısıtlanması ile bu piyasalarda temerrüt etmesi,
- b) Yönerge, bu Prosedür ve Takasbank ile üye arasında işlemlere başlamadan önce imzalanması gereken Takasbank Para Piyasası Sözleşmesi'nde belirlenen yükümlülüklerin yerine getirilmemesi,
- c) Üye ile ilgili; protesto, haciz, ihtiyati tedbir gibi olumsuzluklar tespit edilmesi, faaliyetlerinin geçici veya sürekli olarak durdurulması, haklarında tedrici tasfiye ya da iflas kararı verilmiş olması,
- ç) Takasbank tarafından periyodik olarak yapılan; mali tahlil ve/veya derecelendirme çalışması sonucu üyenin kredi değerliliğinin olmadığı veya azaldığının tespit edilmesi veya olumsuz istihbarat alınması,
- d) Üyelik şartlarının kaybedilmesi.

(2) Üyeler, TPP'de veya Takasbank Nakit Kredisinde temerrütte olmaları halinde TPP'de işlem yapamazlar. Ancak bu Prosedür'ün 16'ncı maddesinde belirlenen çerçevede üyelerin risk oluşturmayan işlem yapmalarına izin verilebilir.

(3) Bu maddede yazılı durumlardan birinin ortaya çıkması halinde Takasbank, üyenin TPP'ye olan mevcut yükümlülüklerinin kısmen veya tamamen tasfiye edilmesini kararlaştırabilir. Takasbank

tarafından tasfiye doğrultusunda karar verilmesi halinde üyenin yükümlülükleri, bu Prosedür'ün 7 nci bölümü çerçevesinde muaccel hale gelir ve aynı bölüm çerçevesinde tasfiye edilir. Takasbank bu maddede yazılı durumlardan birinin ortaya çıkması durumunda tasfiye kararının yanısıra üyeden ilave teminat getirmesini de isteyebilir veya işlem yapmasını engelleyebilir.

MADDE 8-Üyeliğin sona ermesi

(1) Aşağıdaki durumlarda üyelik sona erdirilebilir:

- a) Bu Prosedür'le belirlenen üyelik şartlarından herhangi birinin kaybedildiğinin Takasbank tarafından tespit edilmesi,
- b) Bu Prosedür veya ilgili diğer düzenlemelerde yer alan yükümlülüklerin yerine getirilmemesi nedeniyle TPP sisteminin güvenli ve kesintisiz işlemlerini tehlikeye düşürecek önemli nitelikte risklerin ortaya çıktığının Takasbank tarafından tespit edilmesi,
- c) Üyenin kendisinin talep etmesi,
- ç) Üyenin, Takasbank'ın Merkezi Karşı Taraf düzenlemeleri uyarınca faaliyetlerinin kısıtlanması.

(2) Bu maddenin birinci fıkrasının (c) bendi çerçevesinde TPP üyeliğini sona erdirmek isteyenler, durumu Takasbank'a yazılı olarak bildirir. TPP üyeliğini sona erdirmek isteyen üyenin, bu Prosedür ve ilgili diğer düzenlemeler kapsamındaki tüm yükümlülüklerini yerine getirmiş olması şarttır.

(3) TPP üyeliğinin sona erdirilmesi durumunda dahi, üyeliğin sona erdirildiği tarihe kadar yapılmış işlemlerle ilgili söz konusu kuruluşun Takasbank'a karşı bu Prosedür ve ilgili diğer düzenlemeler kapsamındaki yükümlülükleri devam eder.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

TPP'nin Çalışma Esasları

MADDE 9-Takasbank'ın konumu ve tarafların yükümlülükleri

- (1) Takasbank TPP'yi işleten kurumdur.
- (2) Üyeler TPP'de Takasbank'ın kendilerine tahsis ettiği işlem limitleri çerçevesinde ve Takasbank tarafından bu Prosedürde belirlenen teminatların tesisi suretiyle işlem yapabilirler. Takasbank TPP'de eşleşen alış ve satış emirleri ile ilgili yükümlülüklerin yerine getirilmesini; temerrüt halinde işlemler için aldığı teminatları ve ilave olarak kendi ödenmiş sermayesi kadar kaynağı kullanarak yerine getirmeyi taahhüt eder.
- (3) Üyeler;
 - a) Takasbank tarafından Yönerge ve bu Prosedür ile TPP işlemleri için belirlenmiş ilke ve kurallara uygun hareket etmek,
 - b) Temsilcilerini ve bunlarla ilgili güncellemeleri Takasbank'a iletmek ve Takasbank tarafından istenen bilgi ve belgeleri süresi içinde bildirmek ve/veya göndermek,zorundadırlar.
- (4) Üyelerin, müşteri ve yatırım fon ve ortaklıkları ile Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği kapsamında tanımlanan kurumların kamu kaynakları için yaptıkları işlemler nedeniyle oluşan yükümlülüklerin yerine getirilmesinde Takasbank'ın muhatabı üyedir. Üyelerin, müşteri ve yatırım fon ve ortaklıkları ile Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği kapsamında tanımlanan kurumlara karşı olan yükümlülüklerinden Takasbank sorumlu tutulamaz.
- (5) Takasbank'ın işlemin taraflarına karşı olan yükümlülüğü, üyelerinden gelen alış ve satış emirlerinin eşleştiği anda başlayıp, yükümlülüklerin tasfiyesiyle son bulur.
- (6) Takasbank, Kanun'un 104 üncü maddesinde yer alan makul bir ekonomik ve finansal gerekçeyle açıklanamayan, muvazaalı nitelikteki emir ve işlemleri iptal etmek yetkisine sahiptir.
- (7) Takasbank para alan üyeye, işleminin valöründe anaparayı, para satan üyeye ise, işlemin vadesinde anapara ve faiz tutarını ikinci fıkra hükümleri uyarınca ödemekle yükümlüdür.
- (8) Para alan üyenin TPP'ye karşı yükümlülüğü, işlemin vadesinde anapara ve faiz tutarını ödemektir. Para alan üyelerin vadeden önce borcunu ödeyerek işlemi sonlandırmayı talep etme hakkı yoktur.
- (9) Takasbank, üyelerin yükümlülüklerini bu madde çerçevesinde yerine getirmesi halinde, işlem konusu teminatları üye ile imzalamış olduğu sözleşme hükümleri çerçevesinde ve üyenin talebi doğrultusunda iade eder.
- (10) Para satan üyenin TPP'ye karşı yükümlülüğü ise işlemin valöründe anapara tutarını ödemektir.
- (11) Para satan üye, BSMV, Gelir Vergisi ve oluşabilecek diğer vergi yükümlülüklerini yerine getirmede resmi mercilere karşı sorumludur. TPP'de müşteri adına değerlendirilen paralara ilişkin yasal yükümlülükler üyeler tarafından yerine getirilir.

- (12) Bu Prosedürün 24'üncü maddesinde belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde işlemin taraflarının iradelerini mutabakatla değiştirmeleri ya da teknik sebeplerle emir eşleşmesi sonrasında iptal edilen işlemlerde, Takasbank ve işlemin tarafları herhangi bir yükümlülük altına girmezler.
- (13) Para alan ve satan üyelerin bu Prosedür ile belirlenen diğer hak ve yükümlülükleri saklıdır.

MADDE 10-Üye temsilcilerine ilişkin esaslar

- (1) TPP'de işlemler temsilciler aracılığıyla verilen emirler ile yapılır.
- (2) Temsilciler; üye adına TPP'de bu Prosedür'de belirtilen koşullar dahilinde; emir verebilir, emirleri değiştirebilir, iptal edebilir ve borçlarını kapatabilirler.
- (3) Üyelerin işlem yapabilecek temsilci sayısı **6'yı** geçemez.
- (4) Üyeler yazılı olarak bildirerek temsilcileri değiştirebilir veya iptal edebilirler.
- (5) Üyeler yetkilendirme taleplerinde; temsilcilerin; T.C. kimlik numaralarını, varsa kurumsal e-posta adreslerini, TC vatandaşı olmamaları halinde ise vergi kimlik numaralarını ve pasaport fotokopilerini bildirmelidir.
- (6) Temsilcilere Takasbank tarafından gizli birer şifre ve temsilci numarası verilir. Bu şifre ile TPP'ye iletilen emirlerin sorumluluğu üyeye aittir.
- (7) Temsilciler Takasbank tarafından kendilerine verilen kişiye özel gizli şifrelerini Takasbank üye uygulamalarını kullanarak Takasbank'ın belirlediği esaslar çerçevesinde değiştirebilirler.

MADDE 11-Limitler ve işlem sınırları

- (1) Takasbank, üyelere "TPP limiti" tahsis eder. Söz konusu limit Takasbank'ın taahhüdü değildir.
- (2) Takasbank tarafından belirlenen "TPP limiti" gizlidir ve ilgili üyelere yazılı olarak duyurulur. Takasbank, üyelere tahsis edilen TPP limitlerinde gerekli gördüğü durumlarda değişiklik yapma hakkına sahiptir.
- (3) Alış limiti;
- a) TPP limitinden fazla olamaz.
- b) TPP limitinden toplam alış işlemlerinin düşülmesi ve vadesi gelen alış işlemlerinin eklenmesi ile bulunur.
- c) Üyenin değerlenmiş teminatları dahilinde kullanılır.
- ç) Üye alış emri girerken anapara ve faiz toplamına karşılık gelen teminat yeterliliği Takasbank tarafından kontrol edilir.
- (4) Satış limiti;
- a) Üyenin, TPP limiti ile vadesi gelen satış işlemi toplamından, toplam alışlarının düşülmesi ile bulunur.
- b) Seans içinde üyenin Takasbank nezdindeki serbest hesabından yapılan borç kapama tutarı kadar artar.
- c) Blokeli Satış Emri'nden etkilenmez.
- (5) Üyelere gün başında bildirilen alış ve satış limitleri birbirinden bağımsız olarak, gün içinde verilen alış ve satış emirleri kadar azalır.

- (6) Üyeler alış ve satış limitlerini gün başı itibarıyla “Gün Başı Bilgileri” raporundan, işlem ve teminat hareketleriyle güncellenen limitleri ise “Emir Giriş Ekranı” ve “Risk Bloke Raporu”ndan takip edebilirler.
- (7) Takasbank tarafından bir üyenin işlem ve vade gününde oluşturabileceği en yüksek net takas borcu olan Maksimum Net Borç Tutarı (MNBT) tespit edilir.
- Üyelerin işlem ve vade günlerinde takas borçları MNBT olarak saptanmış olan 450.000.000.-TL’yi (Dört yüzellimilyon Türk Lirası) geçemez.
 - Üyeler, işlem gününde ve işlem yapılan her vade için MNBT’yi aşmayacak şekilde işlem yapabilirler.
 - MNBT kontrolü, emir girişi sırasında sistemsel olarak yapılır.
- (8) MNBT aşağıdaki şekilde hesaplanır:
- Satış emirlerinde anapara üzerinden valör tarihi için Net Borç Tutarı:
(Satış Dönüşleri - Alış Dönüşleri) + (Gerçekleşmiş Alışlar - Satışlar) + Tahsilatlar - Pasif Satış Emirleri
 - Alış emirlerinde anapara üzerinden her vade tarihi için Net Borç Tutarı:
(Satış Dönüşleri - Alış Dönüşleri) – Pasif Alış Emirleri

MADDE 12-Seans saatleri

- İşlemler aynı gün valörlü olarak saat 09:30-12:00 ve 13:00-15:30 arasında tek seansta yapılır. Resmi tatil nedeniyle yarım gün olan iş günlerinde ise işlemler saat 09:30-11:30 arasında yapılır.
- Her gün 12:00-13:00 saatleri arası öğle tatilidir.
- Verilen emirler 09:30-15:30 saatleri arasında geçerlidir.
- Takasbank’ın teknik nedenler, doğal afetler, yoğun hatalı işlemler vb. hallerin ortaya çıkması durumunda seans ve ilgili diğer saat ve sürelerde değişiklik yapma hakkı bulunmaktadır. Söz konusu değişiklikler sistem aracılığı ile üyelere duyurulur.

MADDE 13-Vade

- Yapılan işlemlerin vadesi;
 - 2 aya kadar her gün,
 - 2, 3 ve 6 ay vadeleri ile bu vadelerin öncesinde ve sonrasındaki üç iş günü vadeli olabilir.

MADDE 14-Yatırım fonları, yatırım ortaklıkları ve emeklilik yatırım fonlarına ait nakdin TPP’de değerlendirilmesi

- Sermaye Piyasası Kurulu’nun ilgili mevzuatta belirlediği şekilde ;
 - Yatırım Ortaklıkları**, ortaklık net aktif değerinin %20’sini,
 - Yatırım Fonları**, fon toplam değerlerinin %20’sini (para piyasası fonları ve değişken fonlar için bu sınırlama uygulanmaz),
 - Emeklilik Yatırım Fonları**, fon portföy değerinin %10’unu,geçmemek üzere nakitlerini TPP’de değerlendirilebilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Emirler ve Eşleşme

MADDE 15-Emrin unsurları

- (1) Temsilciler, temsilci numaralarını ve şifrelerini sisteme tanımladıktan sonra emrin aşağıda belirtilen zorunlu alanlarını doldurmak zorundadırlar:
 - a) **Müşteri Tipi:** “Portföy”, “Müşteri” veya “Fon/YO” (Yatırım Fonu/Yatırım Ortaklığı/Kamu Kaynağı) olabilir. Yatırım fonu, yatırım ortaklığı veya kamu kaynağı için emir verildiğinde ilgili fon veya ortaklığın veya kamu kaynağının kodu belirtilir.
 - b) **Emir Tipi:** “Alış”, “Satış” ve “Blokeli Satış” olabilir.
 - c) **Emir Türü:** “Limitli”, “Limitli Gerçekleşmezse İptal Et”, “Limitli Kalanı İptal Et”, “Piyasa” veya “Piyasa Gerçekleşmezse İptal Et” olabilir.
 - ç) **Emrin Süresi:** Bu Prosedürün 13 üncü maddesinde sayılan vade türlerinden olabilir.
 - d) **Faiz Oranı:** Yapılan işlemlerin faiz oranı taraflarca serbestçe belirlenir. Faiz oranı; “Limitli”, “Limitli Gerçekleşmezse İptal Et” ve “Limitli Kalanı İptal Et” emirleri için tanımlanır. Diğer emir türlerinde faiz oranı girilmez. Emir faiz adımları %0,05 (onbinde 5) ve katlarıdır. Faiz hesaplanırken, **1 yıl=365 gün** olarak alınır.
 - e) **Emrin Tutarı:** İşlem yapılabilecek asgari tutar 5.000.-TL olup 1.000.-TL'nin katları olarak artırılabilir.

MADDE 16- Blokeli satış emri

- (1) Serbest hesabında satmak istediği tutar kadar bakiyesi bulunan üyelerin girebilecekleri **risk oluşturmayan satış emri** tipidir.
- (2) Sisteme girilen Blokeli Satış Emri eğer pasifteyse, ilgili tutar emri giren üyenin serbest hesabında bloke edilir. Emir eşleşirse, eşleşen kısım bloke edilmiş tutardan, eşleşme anında tahsil edilir.
- (3) Blokeli Satış Emri;
 - a) MNBT nedeniyle satış yapamayan veya risk rakamı nedeniyle satış limiti kalmayan,
 - b) Fon ve/veya müşteri kodu belirtilerek verilen satış emirlerinin, satış limitini etkilemesini istemeyenüyelerce tercih edilebilir.
- (4) Limit tahsis edilmemiş üyeler de Blokeli Satış Emri ile TPP’de satış işlemleri yapabilirler.

MADDE 17-Emirlerin iletilmesi

- (1) Üye temsilcileri, Takasbank üye uygulamalarını kullanarak emirlerini iletirler.
- (2) TPP’de alış ve satış emirleri üye tarafından müşteriler için topluca verilir. Portföy, yatırım fon ve yatırım ortaklıkları ile Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği kapsamında tanımlanan kurumların kamu kaynakları için verilen emirler ise kodlarının belirtilmesi suretiyle verilir.
- (3) Temsilciler tarafından iletilen emirlere TPP sisteminde bir “Emir Numarası” verilir. Temsilciler, emir ile ilgili yapacakları işlemleri emir numarasını kullanarak gerçekleştirirler.

- (4) Alış emrinin sisteme girilebilmesi için emrin verildiği üyenin yeterli limiti ve teminatı bulunmalıdır. Blokeli satış emirleri hariç satış emirlerinin sisteme girilebilmesi için ise emrin verildiği üyenin yeterli limiti bulunmalıdır.
- (5) Üyenin; sistem veya hat problemleri gibi nedenler ile Takasbank sistemine bağlanamamaları durumunda, seans saatleri içerisinde TPP'yi (212) 315 20 00 no.lu seans hattından aramaları sureti ile Takasbank tarafından da emirler sisteme girilebilir. Bu durumda emir giriş zamanı Takasbank'ın emri girdiği saattir.
- (6) (212) 315 20 00 no.lu seans hattı ile yapılan görüşmeler, Takasbank'ta bulunan ses kayıt cihazına, uzaktan erişim yoluyla verilen emirler ise elektronik ortamda kaydedilir. Herhangi bir uyumsuzluk durumunda telefon kayıtları ve/veya Takasbank'ın elektronik ortamda tuttuğu kayıtlar esas alınır.

MADDE 18-Emir türleri

(1) TPP'de verilebilecek emir türleri aşağıdadır:

- a) **Limitli Emir:** Müşteri tipi, emir tipi, süresi, faiz oranı ve emir tutarı belirtilerek girilen emir türüdür. Emrin gerçekleşmeden kalan kısmı pasif olarak sistemde bekler. Sistemde gerçekleşmeyen kısmının pasifte beklediği tek emir türüdür.
- b) **Limitli Kalanı İptal Et Emri:** Müşteri tipi, emir tipi, süresi, faiz oranı ve emir tutarı belirtilerek girilir. Kısmen gerçekleşme koşulu ile verilen limitli emir türüdür. Emir girildiğinde sistemde bekleyen pasif emirler ile eşleşir, gerçekleşmeden kalan kısmı ise otomatik olarak iptal edilir.
- c) **Limitli Gerçekleşmezse İptal Et Emri:** Müşteri tipi, emir tipi, süresi, faiz oranı ve emir tutarı belirtilerek girilir. Emir tutarının tamamının gerçekleşmesi koşulu ile verilen limitli emir türüdür. Emir girildiğinde sistemde pasif olarak bekleyen emirler ile tamamen gerçekleşme koşulu sağlanamaz ise otomatik olarak iptal edilir.
- ç) **Piyasa Emri:** Faiz oranı belirtilmeden, müşteri tipi, emir tipi, süresi ve emir tutarı belirtilerek girilen emir türüdür. Piyasa Emri girildiğinde, sistemde pasif olarak bekleyen emirler ile kısmi ya da tamamen eşleşir ve emrin gerçekleşmeden kalan kısmı otomatik olarak iptal edilir.
- d) **Piyasa Gerçekleşmezse İptal Et Emri:** Faiz oranı belirtilmeden, müşteri tipi, emir tipi, süresi ve emir tutarı belirtilerek, tamamı gerçekleşme koşulu ile girilen emir türüdür. Piyasa Gerçekleşmezse İptal Et Emri, sistemde pasifte bekleyen emirler ile tamamen gerçekleşir. Emir girildiğinde tamamen gerçekleşme koşulu sağlanamaz ise otomatik olarak iptal edilir.

MADDE 19-Emirlerin değiştirilmesi

- (1) Limitli emirlerden tamamen veya hiç karşılanmamış olup pasifte bekleyen kısımları temsilciler tarafından seans içinde her an değiştirilebilir.
- (2) Limitli emrin gerçekleşmeyen kısmında; müşteri tipi, yatırım ortaklığı ve yatırım fonu ile kamu kaynakları kodu, oran ve tutarda yapılan değişiklikler emrin numarasını değiştirir ve önceliğini kaybettirir.
- (3) Alış emirlerinin oran ve tutar değişikliklerinde sisteme girilebilmesi için emrin verildiği üyenin yeterli teminatı bulunmalıdır.

(4) Emrin sadece tutarı azaltılıyorsa, emrin numarası değişmez ve emir önceliğini kaybetmez.

MADDE 20-Emirlerin iptal edilmesi

- (1) Verilen emirlerin pasifte bekleyen kısımları seans içinde iptal edilebilir. Seans sonunda halen gerçekleşmemiş pasif emirler sistem tarafından iptal edilir.
- (2) Faaliyetleri geçici veya sürekli olarak durdurulan üyenin pasifte bekleyen tüm emirleri Takasbank tarafından iptal edilir.
- (3) “Çoklu İptal” seçeneği ile gerçekleşmemiş veya kısmen gerçekleşmemiş emirler, ekrandan girilen kriterlere bağlı olarak listelenir ve listelenen emirlerin tümü ya da seçilenler toplu olarak aynı anda iptal edilebilir.

MADDE 21-Emirlerin eşleşmesi

- (1) Emirler, alışta en yüksek, satışta en düşük faiz oranlı emirlere öncelik verilerek eşleşir.
- (2) Faiz oranının aynı olduğu emirlerde, zaman önceliği geçerlidir.
- (3) Var olan alış emrinden daha düşük oranlı bir satış emri geldiğinde alış emrinin oranı üzerinden veya var olan satış emrinden daha yüksek oranlı alış emri geldiğinde satış emrinin oranı üzerinden işlem gerçekleşir.
- (4) Emirler, birden fazla işleme bölünerek gerçekleştirilebilirler.
- (5) Aynı üyenin taraf olduğu alış satış emirlerinde zaman ve oran önceliğinin yanı sıra aşağıda belirtilen bekleme süresi ve kurallar uygulanır:
 - a) İletilen emirlerin aynı kuruluş tarafından karşılanması ile ilgili bekleme süresi 15 saniyedir.
 - b) 15 saniye geçmeden iletilen karşıt emir, diğer üyelerin emirleri ile karşılaşabilecek orandaysa, bu üyelerin emirleri ile tamamen veya kısmen gerçekleşir; emrin kalan kısmı otomatik olarak iptal olur.
 - c) Aynı üyenin birbiriyle eşleşebilecek alış veya satış emirlerinden birinin yatırım fonu/ortaklığı veya kamu kaynağı kodu belirtilerek iletilmiş olması halinde, yatırım fonu/ortaklığı veya kamu kaynağı kodu ile verilen emrin sisteme öncelikle girilmiş olması gerekir. Aksi takdirde bu emirler birbirleri ile eşleşmez.

MADDE 22-Emirlerin yayınlanması

- (1) TPP verilerine, bilgi dağıtım ekranları ve Takasbank üye uygulamaları üzerinden “Piyasa Takip Ekranı” vasıtası ile erişilir. Sisteme girilen emirler ve gerçekleşen işlemler TPP ekranlarına yansıtılır.
- (2) İletilen emirlerden, alış emirlerinde en yüksek oranlı, satış emirlerinde en düşük oranlı olanları ve en son işlem geçen orana ait son işlemlerin toplam tutarı ve oran bilgisi duyurulur.
- (3) En iyi teklif ve taleplerden işlem yapılması halinde bir sonra bekleyen en iyi teklif ya da talep ekranlarda görüntülenir.
- (4) Aynı oranlı alış ve satış emirleri toplam olarak görüntülenir.
- (5) En iyi beş teklif ve talep bilgisi derinlik sayfalarında izlenebilir.
- (6) Gerçekleşen işlemlere ait minimum, maksimum ve ortalama oran ile toplam işlem tutarı gün bazında özet bilgiler ekranlarda görüntülenir.

(7) Bilgi dağıtım şirketlerinin TPP'ye sağlamış olduğu sayfa kodları aşağıdadır:

YAYIN KURULUŞLARI	EN İYİ TALEP TEKLİF	ÖZET BİLGİLER	DERİNLİK BİLGİLERİ
REUTERS	TKSBPP1	TKSBPPSUM1	TKSBPPDEPTH1
FOREKS	TAKASBANK PİYASASI - EN İYİ TALEP VE TEKLİFLER	TAKASBANK PİYASASI - İŞLEM ORTALAMALARI	EN İYİ TALEP TEKLİF SAYFASINDA İLGİLİ VADE ÜZERİNDE ÇİFT TIK
I-DEAL	TAKASBANK PARA PİYASASI- TAKASBANK PARA PİYASASI EN İYİ TALEP TEKLİF	TAKASBANK PARA PİYASASI- TAKASBANK PARA PİYASASI ÖZET	TAKASBANK PARA PİYASASI- TAKASBANK PARA PİYASASI DERİNLİK
MATRİKS	TAKASBANK PİYASASI- TAKASBANK PARA PİYASASI	TAKASBANK PİYASASI- TAKASBANK PARA PİYASASI ÖZET	EN İYİ TALEP TEKLİF SAYFASINDA İLGİLİ VADE ÜZERİNDE ÇİFT TIK

MADDE 23-İşlemlerin bildirim ve izlenmesi

- (1) Üyeler sisteme girilen emirlerine ve gerçekleşen işlemlerine ait bilgileri, Takasbank üye uygulamaları vasıtasıyla ilgili rapor ve ekranlardan takip ederler. Raporlar ile ilgili detaylı bilgileri içeren kullanıcı kılavuzuna Takasbank üye uygulamaları üzerindeki Takasbank Para Piyasası İşlemleri Menüsünden ulaşılabilir.
- (2) Her sabah, alış limiti boşluğu ve satış limiti, teminatların değerlemesi, temerrüt durumları, kritik vadeli teminatları ve net borç ve alacak bakiyeleri üyelere “Gün Başı Bilgileri” raporu ile bildirilir.
- (3) Üyenin portföy, müşteri, yatırım fon ve ortaklıkları ile Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği kapsamında tanımlanan kurumların kamu kaynakları kodunu ileterek yapmış olduğu işlemler Takasbank nezdindeki üyenin hesabında izlenir.
- (4) TPP’de pozisyonlar; portföy, yatırım fonları ve yatırım ortaklıkları ile Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği kapsamında tanımlanan kurumların kamu kaynakları bazında, müşteriler için ise topluca olmak üzere ayrı ayrı izlenir. TPP’de Müşteriler adına tekil pozisyon hesabı açılmaz.

MADDE 24-İşlemlerin iptali ve düzeltilmesi

- (1) Takasbank, Kanun’un 104 üncü maddesinde yer alan makul bir ekonomik ve finansal gerekçeyle açıklanamayan, muvazaalı nitelikteki emir ve işlemleri iptal etmek yetkisine sahiptir.
- (2) Üye hatası sonucunda gerçekleşen işlemler prensip olarak iptal edilmez. Ancak alıcı veya satıcı üyelerin temsilcileri tarafından seans hattından veya yazılı talimat göndermek suretiyle saat 15:45’e kadar iptali istenen işlemler, takas saatine kadar karşı tarafın onayının Takasbank tarafından alınması ile iptal edilebilir. Bu takdirde işlem iptali, talebi yapan üye ile işlemin karşı tarafındaki üye/üyelerin ilgili işlem için seans hattından veya yazılı talimat ile verecekleri onay sonrasında Takasbank tarafından gerçekleştirilir.
- (3) Müşteri tipinin hatalı girilmesi sonucu gerçekleşen işlemlere ilişkin düzeltme talebi üye tarafından TPP’ye aynı gün yazılı olarak iletilir. Değişiklik talebine ilişkin düzeltme aşağıdaki şekilde Takasbank tarafından yapılır;
 - a) Emrin müşteri tipi; portföy, müşteri veya Fon/YO türleri arasında değiştirilebilir.
 - b) Emrin müşteri tipinin Fon/YO olması durumunda, yatırım fonu, yatırım ortaklığı ve kamu kaynağı kodu değiştirilebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Teminatlara İlişkin Esaslar

MADDE 25-Teminatlara ilişkin genel hükümler

- (1) Kayden izlenen sermaye piyasası araçlarının teminata konu olması durumunda, Kanun'un 47 nci maddesi uyarınca Takasbank ile üye arasında yazılı teminat sözleşmesi yapılır.
- (2) Kayden izlenen sermaye piyasası araçlarını konu alan teminat sözleşmelerinde, teminatların mülkiyetinin Takasbank'a devrinin kararlaştırılması mümkündür. Teminatların mülkiyetinin devrinin kararlaştırılması halinde Takasbank, sözleşme kurulduğu anda ve teminat konusu sermaye piyasası araçlarının kanuni usullere uyararak devredilmesi sonucu mülkiyet hakkına sahip olur.
- (3) Üyenin temerrüdü nedeniyle ya da ilgili mevzuat veya sözleşme hükümlerinde öngörülen nedenlerle teminatlardan Takasbank'ın alacaklarının karşılanması söz konusu olduğunda Takasbank, herhangi bir ihbar veya ihtarda bulunma, süre verme, adli veya idari merciden izin ya da onay alma, teminatın açık artırma ya da başka bir yol ile nakde çevrilmesi gibi herhangi bir ön şartı yerine getirme yükümlülüğü olmaksızın, teminat konusu malvarlığını, işleminin teminatı olan kıymetleri, Takasbank en iyi gayret göstererek organize ve/veya tezgah üstü piyasalardan satarak satım bedelinden alacağını karşılama hakkına sahiptir. Takasbank, teminatların mülkiyetinin devralmış olması şartıyla, teminat konusu sermaye piyasası araçlarının değerini borçlunun yükümlülüklerinden mahsup etme hakkına da sahiptir.
- (4) Üyeler gerek portföy gerekse yatırım fon ve ortaklıkları ile Kamu Haznedarlığı Genel Tebliği kapsamında tanımlanan kurumların kamu kaynakları ve müşterileri için yapmış oldukları işlemler için 30 uncu maddede belirlenen teminatı, ilgili teminat hesabına yatırmak zorundadırlar. Teminat yükümlülüğünün, üyenin üzerinde tasarruf hakkına sahip varlıklardan karşılanması şarttır.
- (5) Takasbank'ın, üyelerden TPP işlemleri nedeniyle aldığı teminatlar üzerindeki hak ve yetkisi hiçbir şekilde sınırlandırılmaz. Teminatlar üzerinde, üyenin herhangi bir sebeple tasarruf yetkisinin bulunmaması Takasbank'ın iyi niyetli aynı hak iktisabına engel olmaz. Teminat konusu değerler üzerinde üçüncü kişilerin istihkak ya da sınırlı aynı hak iddiaları Takasbank'a karşı ileri sürülemez.
- (6) Teminat veren hakkında konkordato mühleti tanınması, konkordatosunun tasdiki, iflastan sonra konkordato mühleti tanınması, mal varlığının terki suretiyle konkordato süreci içine girmesi, uzlaşma yoluyla yeniden yapılandırılması, iflası, iflasın ertelenmesi veya 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu çerçevesindeki takip prosedürleri ya da Kanun'un tedrici tasfiye ile ilgili hükümleri Takasbank'ın teminatlar üzerindeki hak ve yetkisini hiçbir şekilde sınırlandıramaz.

MADDE 26-Teminat olarak kabul edilebilecek varlıklar

- (1) TPP'de kullanılabilir teminat türleri aşağıda belirtilmiştir:
 - a) Nakit (TL, ABD doları ve Euro)
 - b) Devlet İç Borçlanma Senedi
 - c) Takasbank tarafından belirlenen ve Borsa'da işlem gören paylar
 - ç) Teminat Mektubu
 - d) Yatırım Fonu Katılma Belgesi

- e) T.C. Hazine Müsteşarlığı tarafından ihraç edilen Euro Tahvil
- f) Banka tahvil ve bonoları
- g) T.C. Hazine Müsteşarlığı Varlık Kiralama A.Ş. tarafından ihraç edilen kira sertifikaları
- ğ) Borsalarda işlem gören standartta altın

MADDE 27-Teminat yatırma, çekme ve değiştirme

- (1) “Nakit, Kıymet, Teminat ve Şartlı Virman Taahhütnamesi”ni imzalayan üyeler Takasbank üye uygulamalarını kullanarak teminat verebilir ve geri alabilirler.
- (2) Tüm teminatlar sisteme portföy detayı ile tanımlanır. Üyeler Müşteri hesaplarından teminat veremezler. TPP’de teminatlar topluca üye hesabında izlenir. Yatırılacak teminatların, üyenin üzerinde tasarruf hakkına sahip olduğu teminatlardan karşılanması şarttır.
- (3) Üyelerin Portföy hesaplarından verecekleri teminatların teminat amacıyla temlik niteliğinde olması esastır.
- (4) Üyelerin; teminat giriş ve çıkış işlemleri kural olarak Takasbank üye uygulamaları kullanılarak üyeler tarafından yapılır. Ancak teminat giriş ve çıkış işlemleri üyeler tarafından yapılamadığı takdirde üyeler yazılı talimatlar ile de işlemlerini gerçekleştirebilirler.
- (5) Teminat giriş ve çıkışlarında giriş ve doğrulamadan sonra Takasbank’ın onayı gerekmektedir. Teminat girişleri şekli ve kapsamı Takasbank tarafından belirlenmiş talimatın Takasbank’a ulaştırılmasını takiben Takasbank’ın onayı ile gerçekleşir.
- (6) Bahse konu talimatlar faks olarak ya da TPP sözleşmesinde belirtilen e-posta adreslerinden kabul edilmekte olup talimat asılları en geç 5 iş günü içerisinde Takasbank’a teslim edilmelidir.
- (7) Üyeler teminat giriş ve çıkışlarını saat 17:00’a kadar yapabilirler. Resmi tatil nedeniyle yarım gün olan iş günlerinde ise teminat giriş ve çıkışları saat 12:30’a kadar yapılabilir.
- (8) Pay, Yatırım Fonu Katılma Belgesi ve Banka Bono/Tahvil teminat işlemleri, MKK nezdindeki hesaplar üzerinde virman hareketi yaratır.
- (9) **Nakdin teminat olarak verilmek istenmesi durumunda;**
 - a) Nakit teminat; TL, ABD Doları veya Euro cinsinden olabilir.
- (10) **Teminat mektubunun teminat olarak verilmesi durumunda;**
 - a) Şekli ve kapsamı Takasbank tarafından belirlenir.
 - b) Takasbank limitleri dahilinde kabul edilir.
 - c) Kesin ve süresiz veya kesin ve asgari 1 yıl vadeli olmalıdır.
 - ç) Aynı gruba veya holdinge bağlı bankaların birbirlerine verdikleri ve üyelerin bağlı oldukları grup veya holding bankalarından aldıkları teminat mektupları, teminata kabul edilmez.
 - d) Mektup alınmadan önce TPP ile irtibat kurularak, mektubun alınacağı bankanın ve mektup tutarının teyit edilmesi gerekmektedir.
 - e) Üyeler teminat olarak almış oldukları teminat mektuplarını TPP’ye iletirler.
 - f) Mektuplar, Takasbank tarafından, keşideci bankanın Genel Müdürlüğü’nden, mektuba dair yazılı teyit alındıktan sonra veya Kredi Kayıt Bürosu tarafından geliştirilen

“Teminat Mektubu Durum Sorgulama” sisteminden yapılan sorgulama sonucu keşideci bankada aktif risk kaydı bulunması halinde teminata kabul edilir.

(11) **Payların teminata alınması durumunda;**

- a) Teminata alınan paylar BIST-30 endeksi içerisindeki paylar ile sınırlıdır.
- b) Takasbank, belirtilen payların her biri için teminata kabul edilebilmenin üst sınırını belirler.
- c) Teminata alınan paylar adet ve katları şeklindedir.
- ç) Üyenin iştiraki veya ortağı olduğu şirketlere ait paylar o üye için teminata kabul edilmez.

(12) **Devlet tahvili, hazine bonosu ve kira sertifikalarının teminata alınması durumunda;**

- a) TL cinsinden ihraç edilmiş kira sertifikaları teminata kabul edilir.
- b) Teminat virmanları Takasbank nezdindeki 501-Serbest Depo hesaplarından yapılır.

(13) **Euro tahvillerin teminata alınması durumunda;**

- a) Teminat olarak verilen Euro tahvillerin Takasbank’ın Euroclear nezdindeki 15512 no’lu hesabına gönderilmesinden sonra, ilgili kıymetlerin üyenin Takasbank nezdindeki serbest teminat deposuna kaydedilebilmesi için, kıymeti gönderen üye tarafından Takasbank’a free format SWIFT mesajı veya yazılı talimat gönderilmesi gerekmektedir.
- b) Takasbank tarafından ilgili üyenin Takasbank Uluslararası Takas ve Saklama İşlemleri menüsündeki 5080-Euro Tahvil Teminat Deposu hesabına aktarılan söz konusu kıymetler, üye tarafından Takasbank üye uygulamaları kullanılarak 5081-TPP Teminat Proje Deposu hesabına aktarılır.
- c) Teminat çıkışı sonucunda 5080-Euro Tahvil Teminat Deposu Hesabı’na aktarılan kıymetlerin üyenin kendi menkul kıymet muhabiri nezdindeki hesabına transferi için Takasbank Global Saklama ve Numaralandırma Ekibi’ne yazılı talimat gönderilmesi gerekmektedir. Üyenin menkul kıymet muhabiri Clearstream ise Türkiye saati ile 14:00’a kadar, Euroclear ise saat 16:30’a kadar talimatlar gönderilmelidir. İlgili saatler sonrasında gönderilecek talimatlara ilişkin transferler ertesi gün valörlü gerçekleştirilir. Söz konusu talimatlarda üyenin menkul kıymet muhabiri ve muhabirdeki hesap numarası belirtilmelidir.

(14) **Banka bono ve tahvillerinin teminata alınması durumunda;**

- a) TL cinsinden ihraç edilmiş banka bono ve tahvilleri teminata kabul edilir.
- b) Takasbank limitleri dahilinde kabul edilir.
- c) Takasbank, her bir ihraççı bazında teminata kabul edilebilecek toplam banka bono ve tahvillerinin üst sınırını belirler.
- ç) Üyenin bağlı olduğu grup veya holding bankalarına ait banka bono ve tahvilleri o üye için teminata kabul edilmez.
- d) Banka bono ve tahvilleri için teminat yatırma talimatı verilmeden önce TPP ile irtibat kurularak, ihraççının limit müsaitliğinin teyit edilmesi gerekmektedir.
- e) Teminat yatırma talimatının Bankamıza ulaşmasından bir iş günü sonrası ilgili kıymet teminata alınır.

(15) **Yatırım fonları katılma belgelerinin teminata verilmek istenmesi durumunda;** üyeler aynı gruba veya holdinge bağlı şirket veya bankaların kurucusu veya yöneticisi oldukları

yatırım fonu katılma belgelerini teminata veremezler. Serbest yatırım fonları teminata kabul edilmez.

(16) **Teminata altın verilmek istenmesi durumunda;**

- a) Borsa İstanbul Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası'nda işlem gören standartta altın kabul edilir.
- b) Teminata konu olacak altın, mesai saatleri içerisinde Borsa İstanbul Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası üyesi olan bir kurum tarafından ilgili piyasa nezdindeki TPP teminat hesabına bağlı üye alt hesabına virman yolu ile yatırılmalıdır.

(17) Teminat hesaplarındaki kıymetler için Takasbank tarafından sağlanan hizmetlerde, Takasbank komisyon tarifesi uygulanır.

MADDE 28-Teminat değerlendirme katsayıları

- (1) Teminat değerlendirme katsayıları, ilgili teminatın Takasbank tarafından değerlendirilen kredi riski, vadesi, olağanüstü piyasa koşullarındaki volatilitesi, likiditesi ve varsa kur riski dikkate alınarak belirlenir.
- (2) Teminat değerlendirilmesinde kullanılacak katsayılar aşağıda belirtilmiştir:

<u>Teminat Türleri</u>	<u>Değerleme Katsayıları</u>
• Nakit	
▪ TL	1,00
▪ USD	0,92
▪ EURO	0,93
• Hazine Bonosu / Devlet Tahvili	0,91
• Pay	0,76
• Yatırım Fonu Katılma Belgesi	0,82
• Teminat Mektubu	1,00
• Euro Tahvil	0,83
• Kira Sertifikaları	0,88
• Altın	0,83
• Banka Bonosu / Tahvili	0,73

MADDE 29-Teminat değerlendirilmesi

(1) Takasbank her gün sonunda aşağıda belirtilen fiyatlarla teminatların değerlendirilmesini yapar:

- a) **Paylar** için; değerlemenin yapıldığı güne ait Borsa İstanbul Pay Piyasası son seansta oluşan ağırlıklı ortalama fiyat, eğer Borsada işlem gerçekleşmemişse son seansa ait en iyi alış ve en iyi satış emirlerinin aritmetik ortalaması, en iyi alış veya en iyi satış emirlerinden birinin olmaması halinde işlem gördüğü en son seans ağırlıklı ortalama fiyat,

- b) **Devlet tahvili ve hazine bonoları** için; değerlemenin yapıldığı güne ait Takasbank verim eğrisi kullanılarak belirlenen teorik fiyat, bu fiyatlara ulaşamadığında ise TCMB’ce belirlenen Devlet iç borçlanma senetlerinin gösterge niteliğindeki günlük değerleri,
- c) **Yabancı paralar** için; değerlemenin yapıldığı gün, ertesi gün için belirlenen TCMB döviz alış kuru,
- ç) **Yatırım fonu katılma belgeleri** için, o gün ilan edilen fiyat,
- d) **Euro tahviller** için, Bloomberg tarafından saat 17:00 itibarıyla yayınlanan Bloomberg Generic Price (BGN) fiyatı, bu fiyat bulunamadığı takdirde, Takasbank tarafından bulunacak teorik fiyat,
- e) **Banka bono ve tahvilleri** için, Takasbank tarafından belirlenen teorik fiyat.
- f) **Kira sertifikaları** için, değerlemenin yapıldığı güne ait Takasbank tarafından belirlenen teorik fiyat, bu fiyatlara ulaşamadığında ise kira sertifikalarının TCMB’ce belirlenen gösterge niteliğindeki günlük değerleri,
- g) **Altın** için, değerlemenin yapıldığı güne ait Borsa İstanbul Kıymetli Madenler ve Kıymetli Taşlar Piyasası son seansında T+0 valörlü işlemler için oluşan USD/ONS fiyatı ile TCMB döviz alış kuru kullanılarak hesaplanan fiyat, eğer işlem gerçekleşmemişse bir önceki seansta oluşan ağırlıklı ortalama fiyat.

(2) Dövizle endeksli ve döviz ödemeli Devlet tahvili ve hazine bonoları ile vadeli teminat mektupları vadelerine 5 iş günü kala teminat değerlemesine alınmaz ve değiştirilmesi istenir.

MADDE 30-Teminat oranları

- (1) Teminat oranları, değerlenmiş teminat üzerinden hesaplanır. Değerlenmiş teminat tutarı, teminatların piyasa değerlerinin, değerlendirme katsayıları ile çarpımı sonucu elde edilir.
- (2) Değerlenmiş payların, toplam değerlenmiş teminat içinde oranı %75’i geçemez. Ayrıca teminat olarak yatırılan bir çeşit payın, toplam değerlenmiş teminatın içindeki oranı %15’i geçemez.
- (3) Banka bono ve tahvillerinin;
 - a) **İhraççı grup kısıtı:** İhraççı grubu bazında, teminat olarak verilebilecek banka bono ve tahvillerinin toplam değerlenmiş tutarı, TPP teminatında bulunan tüm nakit, TL ödemeli devlet tahvili ve hazine bonoları, yatırım fonu katılma belgeleri ve teminat mektuplarının değerlenmiş teminat toplamının %20’sini geçemez.
 - b) **Üye bazında ihraççı kısıtı:** Bir üyenin teminatındaki ihraççı grubu bazında banka bono ve tahvillerinin toplam değerlenmiş tutarı; üyenin teminatındaki nakit, TL ödemeli devlet tahvili ve hazine bonoları, yatırım fonu katılma belgeleri ve teminat mektuplarının değerlenmiş toplamının %50’sini geçemez.
- (4) Teminata kabul edilecek döviz ödemeli ve dövizle endeksli kıymetler, banka bono ve tahvilleri ile Euro Tahvillerin değerlenmiş toplamının, nakit, TL ödemeli devlet tahvili ve hazine bonoları, yatırım fonu katılma belgeleri, altın, kira sertifikaları ve teminat mektubu değerlenmiş teminat toplamını aşan kısmı dikkate alınmaz.
- (5) Başlangıç ve asgari teminat oranları aşağıda belirtilmiştir.
 - a) **Başlangıç Teminat Oranı:**
 - 1) Alıcı olunması halinde emrin anaparası ile faiz tutarı toplamının %105’i kadar değerlenmiş teminat olmalıdır.

2) TPP’de satıcı olunması halinde teminat şartı aranmaz.

b) **Asgari Teminat Oranı**, borç alınmış anapara ile faiz tutarları toplamının %102’sidir.

MADDE 31-Teminat tamamlama çağrısı

- (1) Değerlenmiş teminat, **%102** olan asgari teminat oranının altına düştüğünde, Takasbank tarafından üyeye teminat tamamlama çağrısı yapılır ve teminatının başlangıç teminat oranına tamamlanması istenir.
- (2) Teminat tamamlama çağrısı, Takasbank tarafından sağlanan üye ekranlarına mesaj ve raporlama yoluyla yapılır. Teminat tamamlama çağrısının sistem aracılığı ile gönderilmesi durumunda başkaca bir ihbar ve bildirim gerekliliği kalmaksızın üyenin çağrıyı aldığı kabul edilir. Üyeler, teminat tamamlama çağrısı ile ilgili bilgileri “Gün Başı Bilgileri Raporu”ndan takip etmekle yükümlüdürler.
- (3) Teminat tamamlama çağrısına muhatap üyenin, TPP’de limit ve teminatının izin verdiği kadar işlem yapmasına izin verilir. Teminat tamamlama çağrısının yapıldığı gün, gün sonuna kadar, istenen ek teminatın yatırılması gerekmektedir.
- (4) Teminat tamamlama çağrısına muhatap üye, ek teminat yatırarak ve/veya alış işlemlerini azaltıp teminat oranını başlangıç teminatına (%105) getirecek şekilde işlem yaparak teminat tamamlama çağrısı statüsünden çıkılabilir.
- (5) Takasbank, üyeye teminat tamamlama çağrısına uymak için ek süre verebilir.

MADDE 32-Teminatlardan doğan haklar

- (1) Teminata bulunan kıymetlerden doğan haklar, teminatı verene aittir. Ancak Takasbank ile teminat veren arasında yapılan sözleşme ile Kanun’un 47’inci maddesi çerçevesinde teminatların mülkiyetinin Takasbank’a devri kararlaştırılmışsa, teminattan doğan haklar Takasbank’a ait olur. Takasbank, yükümlülüklerin yerine getirilmesi şartıyla, vade sonunda teminatları hakları ile birlikte ve üye talebi doğrultusunda iade eder.
- (2) Teminatların aynen iadesi esastır. Aynen iadenin mümkün olmaması halinde iade mislen yapılır. Aynen veya mislen iade olunamayan teminatlar eşdeğerleri üzerinden iade olunur.
- (3) Üyelerin teminat olarak vermiş oldukları payların sermaye artırımını veya temettü hakları üye adına Takasbank tarafından kullanılır.
- (4) Sermaye artırımını bedelli ise üye, teminata oluşan rüçhan hakkı (kupon) adedini serbest alt hesaba virmanladıktan (teminat çıkışı yaptıktan) sonra bedeli yatırmak suretiyle rüçhan hakkını kullanabilir.
- (5) Temettü nedeniyle oluşan nakit tutarlar da yine üyenin teminat hesabına aktarılır.
- (6) İtfa tarihinde teminat hesabında bulunan TL ödemeli devlet tahvili ve hazine bonoları, kira sertifikaları ile banka bono ve tahvillerinin itfaları, teminat hesabında gerçekleştirilir ve itfa bedelleri üyelerin teminat hesabına aktarılır. Üyelerin teminatlarında bulunan TL ödemeli devlet tahvili ve hazine bonoları, kira sertifikaları, banka bono ve tahvilleri ile euro tahvillerin kupon ödemeleri üyelerin teminat hesabına, döviz ödemeli devlet tahvili ve hazine bonolarının kupon ödemeleri ise 11YP-Üye Serbest Hesabı’na aktarılır.

ALTINCI BÖLÜM

Takas ve Ödemeler

MADDE 33-Takas

(1) Takasa ilişkin esaslar aşağıda belirtilmiştir:

- a) TPP işlemlerinin takası saat 16:00'da, resmi tatil nedeniyle yarım gün olan iş günlerinde ise saat 12:00'da yapılır.
- b) Üyeler borçlarını (yükümlülüklerini), hesaben takas saatine kadar yerine getirmelidir. İlgili tutar takas saatinde üye serbest hesaplarından resen tahsil edilir.
- c) Takas saatinde, önce alacak sonra borç kayıtları üyelerin Takasbank nezdindeki serbest hesaplarına kaydedilir.
- ç) Takas saatinde alacak bakiyesi bulunan bankaların serbest hesabına kaydedilen alacakları, aksine bir talimatları olmadıkça TCMB'deki TİC hesaplarına gönderilir.

MADDE 34-Mahsup

(1) TPP ile Borsa İstanbul Borçlanma Araçları Piyasası ve Pay Piyasası arasında mahsup yapılabilir.

- a) TPP'ye net bakiye üzerinden borcu bulunan üyeler, Borsa İstanbul Borçlanma Araçları Piyasası ile Pay Piyasası işlemlerinden doğan alacaklarını TPP'deki borçlarına mahsup edebilir. Aynı şekilde TPP'de net bakiye üzerinden alacağı bulunan üyeler de Borsa İstanbul Borçlanma Araçları Piyasası ile Pay Piyasası işlemlerinden doğan borçlarına mahsup edebilirler.
- b) Üyelerin mahsup talimatını en geç saat 15:45'e kadar "**Takasbank Menü Web> Bankacılık İşlemleri> Mahsup İşlemleri Ekranı**"ndan girmeleri gerekmektedir. Resmi tatil nedeniyle yarım gün olan iş günlerinde ise mahsup talimatı en geç saat 11:45'e kadar girilmelidir.

MADDE 35-Borç ödeme

(1) Borcu bulunan üye, Takasbank üye uygulamalarını kullanarak seans saatleri içinde, takas saatine kadar ise Takasbank'ı seans hattından aramak suretiyle, TPP borcunu kısmen veya tamamen ödeyebilir.

MADDE 36- Takasbank komisyonu

(1) Takasbank komisyonu, Yönetim Kurulu kararı ile yürürlüğe girer ve Takasbank'ın web sitesinde yayınlanır.

(2) Takasbank komisyonu ve komisyon üzerinden alınan %5 oranındaki BSMV tutarı işlem gününde, işlemlere taraf olan üyelerin serbest hesaplarından resen tahsil edilir.

• **7 Gün dahil olmak üzere vadesi bir haftaya kadar olan işlemlerde:**

Komisyon= Anapara x %0,002 (yüzbinde iki)

• **Diğer vadeler için:**

Komisyon= Gün Sayısı x Anapara x %0,00025'i (yüzbinde sıfır nokta yirmi beş)

(3) Takasbank komisyonunun ödenmemesi durumunda üyenin işlem yetkisi komisyon ödenene kadar kaldırılır.

YEDİNCİ BÖLÜM

Muacceliyet ve Temerrüt Hükümleri

MADDE 37-Borçların muacceliyeti ve temerrüt

- (1) Üyelerin TPP işlemlerinden doğan borçları aşağıdaki durumlarda muaccel hale gelir.
 - a) İşlemin valörünün veya vadesinin gelmesi,
 - b) Üyenin teminat tamamlama yükümlülüğünü bu Prosedür'ün 31 inci maddesinde belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yerine getirmemesi,
 - c) Bu Prosedür'ün 7 nci maddesi çerçevesinde üyenin mevcut yükümlülüklerinin Takasbank tarafından tasfiye edilmesinin kararlaştırılması.
- (2) Üyeler, TPP'de gerçekleştirdikleri işlemlerden kaynaklanan borçları muaccel hale geldiğinde, bu Prosedür'de belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde yükümlülüklerini ifa etmek zorundadır. Borcun muaccel hale geldiği tarihte, bu Prosedür'de belirlenen usul ve esaslara uygun olarak yükümlülüklerin yerine getirilmemesi halinde üye, ayrıca bir bildirimde bulunulmaksızın temerrüde düşer.
- (3) Üyenin temerrüde düşmesi durumunda, üyenin tüm borçları muaccel hale gelir. Temerrüdün kaynağı dikkate alınarak vadesi gelmeyen borçların muaccel hale gelip gelmeyeceğine Takasbank karar verir.
- (4) Bu Prosedür'ün 7 nci maddesi çerçevesinde üyenin mevcut yükümlülüklerinin Takasbank tarafından tasfiye edilmesinin kararlaştırılması halinde, para alan üyenin vade tarihini geçmemek kaydıyla **en geç 1 iş günü** içinde yükümlülüklerini yerine getirmesi gerekir.
- (5) Para alan üyenin borcunun vadesinden önce herhangi bir nedenle muaccel hale gelmesi durumunda para alan üye, erken kapatılan tutarın vade sonuna kadar işleyecek faizini Takasbank'a ödemekle yükümlüdür.
- (6) Piyasada gerçekleştirilen işlemlerden doğan nakit yükümlülükleri takas saatinden sonra yerine getiren üyeler herhangi bir bildirimde gerek kalmaksızın temerrüde düşmüş sayılırlar.
- (7) Nakit yükümlülüklerinin yerine getirilmesinde, EFT ile yapılan ödemelerde paranın üyenin Takasbank nezdindeki serbest hesabına geçiş saati, Takasbank nezdindeki hesaplardan virman yoluyla yapılan ödemelerde ise işlem saati esas alınır.
- (8) Takasbank tarafından üyeye temerrüt halini sona erdirmesi için en fazla temerrüt tarihini takip eden 2 iş günü sonuna kadar süre verilebilir.

MADDE 38-Temerrüt faizi

- (1) Nakit ve teminat yükümlülüklerini belirlenen süreler içinde yerine getirmeyen üyelere, bu maddenin üçüncü fıkrasında yer alan süreler dikkate alınarak, yerine getirilmeyen yükümlülük tutarı üzerinden hesaplanan temerrüt faizi ve diğer yasal yükümlülükler tahsil olunur.
- (2) Temerrüt faizinin hesaplanmasında, temerrüde düşülen tarih ile yükümlülüğün yerine getirildiği tarih arasındaki takvim günleri dikkate alınır. Temerrüde düşülen gün, TPP gün sonuna kadar yerine getirilen yükümlülükler için temerrüt faizi 1 gün üzerinden hesaplanır.

- (3) Temerrüt faiz oranı, her gün için, BİAŞ Repo Ters Repo Pazarı, BİAŞ Bankalararası Repo Ters Repo Pazarı, TCMB Bankalararası Para Piyasası'nda veya Takasbank Para Piyasası'nda oluşan bir gecelik ağırlıklı ortalama faiz oranlarından en yüksek olanının;
- Borcun saat 16:30'a, resmi tatil nedeniyle yarım gün olan iş günlerinde ise saat 12:30'a kadar kapatılması durumunda %50'si,
 - Saat 16:30'dan, resmi tatil nedeniyle yarım gün olan iş günlerinde ise saat 12:30'dan sonra kapatılması durumunda iki katı,
- olarak uygulanır.
- (4) Kısmi temerrütlü borç kapatmalarda, borç kapatılan saatlerde geçerli olan oranlar ve sınırlamalar uygulanır.
- (5) Saat 16:30'a, resmi tatil nedeniyle yarım gün olan iş günlerinde ise saat 12:30'a kadar kapatılan borçlar için temerrüt faizi üst sınırı 8.550.-TL+BSMV'dir.
- (6) Üst sınır her yıl belirlenen yeniden değerlendirme oranında arttırılarak bir üst 50.-TL'lik dilime yuvarlanır.
- (7) Saat 16:30, resmi tatil nedeniyle yarım gün olan iş günlerinde ise saat 12:30 sonrasında kapatılan borçlar için temerrüt faizi üst sınırı yoktur.
- (8) TPP'de asgari temerrüt matrahı uygulanmaz.
- (9) Temerrüt faizi;
- Matrah x Temerrüt Faiz Oranı x (gün/365)
- formülü ile hesaplanır ve varsa yasal yükümlülükler eklenir.

MADDE 39-Tahakkuk, bildirim ve tahsilat

- (1) Temerrüde düşen üye, bu Prosedür'ün 38 inci maddesinde belirlenen esaslar çerçevesinde temerrüt faizi ödemekle yükümlüdür. Muaccel hale gelen borcun, son kapama saatinde kapanmaması durumunda Takasbank tarafından bu Prosedürün 38 inci maddesinde belirlenen temerrüt faiz oranı üzerinden hesaplanan temerrüt faizi ilgili üye hesabına tahakkuk ettirilir. Takasbank, üyenin yükümlülüklerini kısmen veya tamamen ifa etmemesinden dolayı temerrüt faizini aşan bir zarara uğramışsa, bu zarar üye tarafından tazmin edilir.
- (2) Tahakkuk ettirilen temerrüt faizine ilişkin üyeye, Takasbank tarafından sağlanan üye ekranlarından raporlama yoluyla bildirim yapılır.
- (3) Temerrüt faizi ve diğer yasal yükümlülükler üyenin serbest cari hesabından Takasbank tarafından resen tahsil edilir.

MADDE 40-Temerrüt yönetim süreci

- (1) Nakit ve teminat yükümlülüklerini zamanında yerine getirmeyen ve işbu Prosedür'de belirlenen süreler içinde borcunu kapatmayan üyenin TPP'de işlem yapma yetkisi durdurulur.
- (2) Üyenin temerrüdü tasfiye edilinceye kadar teminat olarak tevdi ettiği kıymetlerin çıkışına izin verilmez.

- (3) Üye, TPP'deki temerrüt süresince Takasbank'tan Nakit Kredi kullanamaz. Takasbank Nakit Kredisinde temerrüde düşen üye ise temerrüt devam ettiği sürece TPP'de işlem yapamaz.
- (4) Takasbank, temerrüde düşen üyenin önce serbest hesabına, serbest hesabında bulunan nakdin yeterli olmaması durumunda teminatlarına başvurur. Üyenin temerrüdü nedeniyle teminatlarına başvurulması durumunda Takasbank; herhangi bir ihbar veya ihtarda bulunma, ilave süre verme, adli veya idari mercilerden izin ya da onay alma, teminatın açık artırma ya da başka bir yol ile nakde çevrilmesi gibi herhangi bir ön şartı yerine getirme yükümlülüğü olmaksızın işleminin teminatı olan kıymetleri, Takasbank en iyi gayret göstererek organize ve/veya tezgah üstü piyasalardan satarak satım bedelinden alacağını karşılama hakkına sahiptir.
- (5) Borç alan üyenin, teminat tamamlama yükümlülüğünü yerine getirmemesi nedeniyle borcun muaccel hale gelmesi durumunda Takasbank, temerrüt hükümleri çerçevesinde teminatları nakde dönüştürmek suretiyle borçlarının tamamını veya vadesi en yakın olan borcundan başlamak kaydıyla, teminat oranı başlangıç oranına ulaşıncaya kadar borçlarının bir kısmını tasfiye etmek hakkını haizdir.
- (6) Takasbank, mütemerrit TPP üyesinin hangi teminatlarının nakde çevrileceğine likiditesi, temerrüdün nedeni ve piyasalara etkilerini göz önünde bulundurarak karar verir.
- (7) Takasbank'ın TPP işlemlerinde para satıcısına karşı sorumluluğu, bu Prosedür ve Yönerge'de belirlenen esaslar çerçevesinde, işlemin vade tarihinde anaparayı ve anapara üstünden hesaplanan faizi; para alıcısına karşı sorumluluğu ise işlemin valör tarihinde anaparayı ödemek ile sınırlıdır. Takasbank, işlemin vadesinde üyenin alacağını ödememiş ise üyeye kanuni temerrüt faizi öder. Üye, temerrüt faizini aşan bir zarara uğradığı iddiasıyla Takasbank'tan bu zararının tazmin edilmesi talebinde bulunamaz.
- (8) Takasbank kendi nezdindeki mütemerrit TPP üyesine ait varlıklar ile diğer hak ve alacaklar üzerinde takas, mahsup ve hapis hakkına sahiptir.

MADDE 41-Temerrüde itiraz

- (1) Temerrüt faizi tahakkuk eden üye, temerrüdün takas, ilgili merkezi saklama sistemi veya ödeme sisteminden kaynaklanan nedenlerle kendi kusuru olmaksızın ortaya çıktığı veya temerrüt faizi hesaplamasında maddi hata yapıldığı veya yükümlülüklerini Prosedür'de belirlenen süreler içinde zamanında yerine getirdiği gerekçeleri ile Takasbank nezdinde itiraz edebilir.
- (2) İtirazlar bir yazı ve ekinde itiraza ilişkin belgeler ile temerrüt tahakkuk tarihinden itibaren en geç 1 hafta içerisinde yapılır.
- (3) Temerrüde düşen üyenin itirazı, Takasbank bünyesinde oluşturulan Temerrüt Komitesi tarafından değerlendirilerek karara bağlanır.
- (4) Üye tarafından yapılan itirazın haklı bulunması durumunda temerrüt faizi uygulanmaz, tahsil edilmiş olması halinde ilgili tutar üyeye iade edilir.
- (5) İtirazın reddi durumunda ise, karar bir yazı ile ilgili üyeye bildirilir.
- (6) İtiraz, temerrüt faizinin süresi içerisinde ödenmesini durdurmaz.

SEKİZİNCİ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

MADDE 42- Muafiyet

- (1) TCMB, bu Prosedür'ün 2 nci, 5 inci, 7 inci bölümleri ile 11 inci ve 36 ncı maddesi hükümlerinden muaf olarak TPP'de işlem yapabilir.

MADDE 43- Olağanüstü durumlarda alınacak tedbirler

- (1) Takasbank, TPP'nin işlerliği ve güvenilirliğinin olumsuz etkileneceğini öngördüğü olağanüstü durumların varlığı halinde alınacak önlemleri belirlemeye ve bu önlemleri uygulamaya yetkilidir. Söz konusu durumlarda; limitlerin değiştirilmesi, risk hesaplama yöntem ve parametrelerinin değiştirilmesi, ilave teminat talep edilmesi, takas süre ve şartlarının değiştirilmesi, teminat çekilmesinin belirli süre ve şartlarla sınırlandırılması, işlem saatlerinin değiştirilmesi, emir iletiminin durdurulması, işlemlerin iptali, vadelerin değiştirilmesi ve diğer her türlü tedbiri almaya yetkilidir.

GEÇİCİ MADDE 1- Sözleşmelerin imzalanması

- (1) Takasbank Para Piyasası Taahhütnamesi ve TPP'de gerçekleştirilecek işlemler kapsamında imzalanan diğer sözleşme ve taahhütnameler, Yönergenin Yönetim Kurulu tarafından onaylandığı tarih itibarıyla TPP üyesi olan kurumlar açısından yürürlükte kalmaya devam eder.

MADDE 44- Yürürlük

- (1) Bu Prosedür 26/10/2018 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 45-Yürütme

- (1) Bu Prosedür hükümlerini Genel Müdür yürütür.